

De waarde van een arbeidersklok

De klok zelf is maar een arbeidersklok met een kapot tandwiel. Toch heeft hij voor mevrouw Niezing uit Assen veel emotionele waarde. "Als de familiekring kleiner wordt, worden herinneringen belangrijker."

Tekst

JANINE HOEKSTEIN

Foto

HARRY TIELMAN

De eigenaresse, mevrouw Niezing uit Assen:
"Als klein meisje vond ik deze klok van opa en oma al prachtig. We logeerden vaak bij hen. Als we in de bedstee sliepen, deden we altijd de bedsteedeuren op een kiertje, zodat we net een glimp van de tv konden opvangen. Je keek dan voorbij de klok. Mijn vader en oom vertelden later dat ze, als ze bij hun toekomstige vrouwen wilden slapen, op de divan onder de klok de nacht moesten doorbrengen. Ze deden natuurlijk geen oog dicht, met elk kwartier dat lawaai. Dan zetten ze hem 's nachts stil. Ik zie ook nog altijd mijn opa voor me: een klein mannetje, kale kop en pet op. Hij trok iedere dag aan de gewichten, dan liep de klok weer 24 uur."

"Deze klok is een erfenis van moeders kant. Haar grootouders hebben hem laten maken. Het is een arbeidersklok. Nadat mijn grootouders zijn overleden, heeft een zoon, mijn oom Job, deze klok geërfd. Toen hij kleiner ging wonen, paste het uurwerk niet meer in zijn huis. Ik heb hem toen gekregen en heb moeten beloven dat ik hem nooit verkoop, tenzij ik financieel aan de grond zou zitten. Ik moest hem er ook iets voor teruggeven, kan ik me nog herinneren."

"Eigenlijk zou de klok gerepareerd moeten worden. En die flinterdunne, opstaande versiering is laatst bij het stoffen verbogen. De wijzerplaat is ook niet echt mooi beschilderd. Dat hij een soort wekfunctie heeft, is wel weer leuk. Maar weet je, moeder komt uit een gezin van acht kinderen, verdeeld over 26 jaar. Van die kinderen zijn nog twee tantes over. Als je ouder wordt, wordt je familiekring steeds kleiner. Dan wordt dit soort voorwerpen, en de herinneringen die eraan verbonden zijn, steeds belangrijker."

De taxateur, Geert Ziengs:

"Deze klok is gemaakt door de uurwerkmaker L. Tasma. Hij heeft zijn naam in mooie sierletters voluit achterop de wijzerplaat geschreven, met roodbruine menie. Een uurwerk van Luitzen Douwes Tasma (1796-1871) is met één blik te herkennen door de eigen, specifieke pilaarvorm. In zekere zin is het uurwerk dubbel gesigineerd! De klok heeft een ééndagsuurwerk. De twee gewichtjes aan weerszijden zijn de wekkergewichtjes. De Friese staatklok dankt zijn naam aan zijn lange 'staart', dat is de dunne onderkast waarin de slinger beweegt. Die onderkast heeft aan weerszijden een uitbouw van onderen, de zogenoemde wangen, waarin de slinger kan bewegen. De slinger is zichtbaar achter het glas waarop een gegoten of latoen koperen ornament zit. Dit ornament staat vol met symboliek:

linksonder een haan, symbool voor de morgen, rechtsonder een uil, de nacht, en bovenin de maan en de zon, die symbool staan voor de nacht en dag. In het midden staat een vaas met de levensvlam, met daarboven een adelaar, oftewel de levenskracht, die een sluiër in zijn snavel houdt. De klok geeft de tijd van het moment aan, maar de sluiër verbergt de toekomst van diegene die op de klok kijkt ..."

Voorwerp

Friese staatklok

MakerLuitzen Douwes Tasma
(1796-1871)**Datering**

1860

Taxatiewaarde

600 euro